సంజీవదేవ్ జీవనరాగం

రావెల సాంబశివరావు

సంజీవదేవ్ జీవనరాగం

అనుసృజన
రావెల సాంబశివరావు

సంపాదకులు
బి.ఎల్. నారాయణ

తెనాలి ప్రచురణలు

సంజీవదేవ్ జీవనరాగం

రావెల సాంబశివరావు

ప్రచురణ సంఖ్య : 1

జులై 2013

ప్రతులు : 1000

వెల : 200/-

రచయిత :
రావెల సాంబశివరావు
సెల్ : 99590 89630

ప్రతులకు
క్రియేటివ్ లింక్స్ పబ్లికేషన్స్, హైదరాబాద్
సెల్ : 98480 65658

ముఖచిత్ర రచన
గిరిధర్ గౌడ్ రాయన

ప్రచురణ - ప్రాప్తిస్థానం
తెనాలి ప్రచురణలు
డోర్ నెం.22-6-78
2వ అంతస్తు లక్ష్మిసదన్, కొత్తపేట, తెనాలి
సెల్ : 9347661122, 9550930789

అనుస్వరాల క్రమం

✤	సంజీవనరాగం – శ్రీరమణ	...	7
✤	సంజీవనరాగం – వాడ్రేవు చినవీరభద్రుడు	...	13
✤	ఆలాపన – రావెల సాంబశివరావు	...	26
1	విశ్వ వి'లక్షణ' సమదర్శి	...	29
2	చిన్ననాటి సంగతులు	...	32
3	హిమాలయ పర్యటన	...	44
4	సాహితీపిపాస	...	52
5	మళ్లీ హిమాలయాలకు	...	69
6	మదరాసు మకాం	...	77
7	వైవాహిక సులోచనమ్	...	88
8	తెగిన జ్ఞాపకాల నుండి స్మృతిబింబాల్లోకి	...	90
9	అలవాటులోనే అందం, ఆనందం	...	96
10	అవ్యక్త విషాదం	...	103
11	పూర్వ జన్మ సంబంధమా?	...	108
12	రచనల్లోని కిటుకులు	...	113
13	గతంలోకి	...	120
14	జీవితం – సౌందర్యం	...	124
15	అంతర్జాతీయ అవగాహన	...	128
16	సంక్రాంతి సమావేశాలు	...	135
17	లేఖాసాహిత్యం	...	139
18	రంగుల రాగాలు	...	144
19	పీఠికాధిపతి	...	148
20	లలిత లవంగ హాస్య సమీరాలు	...	152
21	ముగింపు	...	158
22	ఛాయాచిత్ర చయనిక	...	161
23	చిత్ర మాలిక	...	193

1 విశ్వ వి'లక్షణ' సమదర్శి

'మతిమరపు' – అది మనిషికి సుఖాన్నివ్వగలదు, దుఃఖాన్నీ పంచగలదు. బాధను కలిగించే విషయాల్ని మరచిపోవటం వల్ల సుఖం కలుగుతుంది. ఆనందాన్ని కలిగించే విషయాల్ని మరచిపోవటం వల్ల దుఃఖం కలుగుతుంది.

ఓ పుష్కరం నుండి సంజీవదేవ్ నుండి లేఖల్లేవు. వాటితో పాటు లభించే సృష్టి సౌందర్యం ప్రతిబింబించే రసరేఖలూ లేవు. ప్రసంగాలు లేవు. పత్రికలలో వ్యాసాలు రావటం లేదు. మరి మనం ఈయన్ని మరచిపోతే ఎలా ? అలా మరచిపోవటం వల్ల ఈ లోకానికి మిగిలేది దుఃఖమే కదా. వచ్చే తరం ఎవరీ సంజీవదేవ్ అంటే ఏం చెప్పాలి?

సుఖదుఃఖాల వెలుగు నీడల క్రీడయే జీవితంగా భావించి, సృజనాత్మక సాధన ద్వారా తమ జీవితంలో వెలుగు భాగాన్ని ఎక్కువ చేసుకొని పరిచితుల్లో మానవీయ దృక్పథాన్ని చొప్పించి, రసపిపాసను రేకెత్తించి, నూతన సంస్కృతికి మార్గం సుగమం చేసిన మహనీయుడు సంజీవదేవ్.

ఏ వాదాలతో, వివాదాలతో పని లేకుండానే స్వేచ్ఛామయ జీవనానికి రహదారిని చదును చేసుకొని, శాంతిమయ జీవనానికి నిర్మల, నిసర్గ నికుంజాన్ని నిర్మించుకొని, తమ జీవితంలోకి ఆచరణాత్మక ఆదర్శ కాంతుల్ని ఒంపుకొని మతం కన్నా మానవుడే మిన్న అని నమ్మిన సంపూర్ణ మానవుడు సంజీవదేవ్.

లేఖలకు క్షేమ సమాచారపు రాతల నుండి విశ్రాంతి నిచ్చి వాటిని రసరేఖలుగా మార్చి దేశవిదేశాల్లోని మిత్రులకు సాహిత్యపు సుగంధాన్ని, మానవత్వపు మార్దవాన్నీ, లలిత కళల లాలిత్యాన్నీ, ఆలోచనాలోచనాల్నీ పంచిపెట్టిన ప్రపంచ మానవుడు సంజీవదేవ్.

కొన్నేళ్ళు 'సం' ఈయన సంతకం. తుమ్మపూడి ఈయన ఊరే కాని ఈయన ఎల్లలెరుగని దివ్యజీవి. విశ్వ శాంతికి, ప్రపంచ భాషకు పరితపించిన మహా మానవుడు. ప్రాథమిక విద్య వద్దే బడి చదువు ఆగినా ప్రపంచాన్నే బడిగా మార్చుకొన్న మహా మేధావి సంజీవదేవ్.

కాలం గుండెల్లో ప్రేమ పంటల్ని పండించి జీవన్మరణాల రహస్యాలను ఛేదించడానికి ప్రయత్నించిన దార్శనికుడు సంజీవదేవ్. జీవితం కాంతిమయమైతే మరణం ఆనందమయమవుతుందని తెలియజెప్పిన జీవనతాత్వికుడీయన.

అనుభూతుల్ని విమర్శనాత్మకంగానూ, ఆలోచనల్ని సృజనాత్మకంగానూ అనిర్వచనీయ భావుకతతో, అద్వితీయ శైలీవిన్యాసంతో ప్రకటించగల రసైకజీవి, జీవనశిల్పి సంజీవదేవ్. సృజనాత్మక విషయాలపై విమర్శనాత్మక రచనలు చేయటంలో సిద్ధహస్తుడు. ఏ రంగంలో అయినా ఈయన కృషి అంతా స్వయంకృషే.

భయం అనే శత్రువు నుండి మానవుణ్ణి కాపాడేందుకు అభయమిస్తూ, మోడువారిన బ్రతుకుల్ని చిగురింపజేయటం ఎంతగా తెలిసినా, మోడువారిన చెట్టుతో మన మనసుపై చెరగని ముద్ర వేయగల మహామాంత్రికపు కుంచెతో మార్మికత్వపు మాటతో ఈయన చేసిన ప్రయోగాలెన్నో...

తమ రచనలకు రంగులు అద్దుతూ, తమ రంగులకు రాగాలు నేర్పుతూ తమ ఆలోచనాలోచనాలకు నాజూకు నడకలు నేర్పుతూ సాహితీరంగంలోనూ, చిత్ర కళాజగత్తులోనూ సరికొత్త అందాలను పరిమళింపజేసి మనిషి మనసును గుబాళింపజేసిన కళాజీవి సంజీవదేవ్.

సాహిత్యాన్నీ, కళనూ, మానవ జీవితాన్నీ పాత కొత్తల మేలు కలయికగా మలచుకొని మందహాసం చెరగని సుందర జీవనయానాన్ని కొనసాగిస్తూ మనందరికీ మధ్యేమార్గాన్ని పంచిన జ్ఞాని సంజీవదేవ్.

మస్తిష్కం లోని జ్ఞానకాంతి, హృదయాంతరాళంలోని ఆనంద తరంగాలు, జీవనగతుల్లోని స్వర రాగ వివేకం అన్నీ కలిసి ఈయన్ని ఉత్తేజితుణ్ణి చేశాయి. బీదరికం, అనారోగ్యం వంటివి లేని ఒక స్వేచ్ఛామయ సమభావ సమాజావిష్కరణను స్వాగతించిన ప్రజాస్వామ్యవాది సంజీవదేవ్.

ఈయన జీవితంలో అందమే ఆనందాన్ని పంచింది. ఆనందమే అందాన్ని పెంచింది. ఈ అందాలకూ, ఆనందాలకూ అందని మరణంలోనూ, స్నిగ్ధ మాధుర్యం కోసం నిర్నిద్రంగా తపించిన తపస్వి సంజీవదేవ్.

అటువంటి విలక్షణవ్యక్తిత్వంతో కొలతలకి అందని మూర్తిమంతంతో విలసిల్లి పరిఢవిల్లి విశ్వవిలక్షణతను సమదృష్టితో తూచే ఈయన జీవనవిశేషాల పట్ల ఆసక్తిని చూపటం ఎవరికైనా సహజం. ముందుగా ఈయన బాల్యంలోకి తొంగిచూస్తూ, జీవనకళా ప్రదర్శనకు తెరతీద్దాం.

2 చిన్న నాటి సంగతులు

సంజీవదేవ్ పెరిగి పెద్దయిన తరువాత ఎంతటి మర్యాదస్తుడో చిన్నతనంలో అంతటి చిలిపి చింతకాయ. స్నానం చేసే దగ్గర, అన్నం తినే దగ్గర ఎంతో అల్లరి. పింగాణీ గిన్నెలూ, అత్తరు సీసాలూ పగలగొట్టటమంటే ఎంత సరదాగా ఉండేదో! ఎండలో వేసిన పరుపులకూ, దిండ్లకూ నిప్పంటించటంలో ఎంతటి నేర్పరో! వేసవిలో ఎండనీ, వడగాలినీ లెక్కచెయ్యకుండా తిరగటమే. కుక్కపిల్ల యీనినా, ఊళ్లోకి ఎలుగుబంటి వచ్చినా సంబరమే సంబరం. ఎలుగుబంట్లను తెచ్చిన సాహెబులు వాటిని ఊళ్ళో తిప్పినన్నాళ్ళు పాఠం బుర్రకెక్కేది కాదు. వర్షమొస్తే చాలు, కాగితపు పడవల ఆటలే ఆటలు.

"ఊళ్ళోకి ఎలుగుబంట్ల సాయిబులు వచ్చినా, బొమ్మలాటవాళ్ళు వచ్చినా, వీధి భాగవతులు వచ్చినా, గారడివాళ్ళు వచ్చినా, బుడబుక్కలవాళ్ళు వచ్చినా, పంబలవాళ్ళు వచ్చినా, మంచి పాములనాడించే పాములవాళ్ళు వచ్చినా పగలు బడి ఎగవేసి, రాత్రులలో నిద్రలు లేకుండా వాళ్ల వెంటనే... ".

చిన్నారి సంజీవదేవ్‌కు అమ్మంటే ఎంతిష్టమో... ఎంతిష్టం కాకపోతే పెద్దయిన తరువాత యిలా వ్రాసుకుంటారు:

> " నిమ్మంటే నాకిష్టం
> దానిమ్మంటే నాకిష్టం
> బొమ్మంటే నాకిష్టం
> లేని అమ్మంటే నాకిష్టం "

నాలుగేళ్ళ వయసప్పుడు అమ్మతో కలిసి తుమ్మపూడినుండి అమ్మమ్మ గారి ఊరు కోనాయపాలెంకు ప్రయాణం. అక్కడకు చేరిన కొన్నాళ్లకు చెల్లెలు పుట్టిందని వాళ్ల అమ్మమ్మ చెబితే అమితానందమయ్యింది.

మంచంలో వున్న అమ్మ సంజీవదేవ్ వైపు జాలిగా చూచి రెండే రెండు ప్రశ్నలు వేసింది :

"అన్నం తిన్నావా? చెల్లిని చూశావా?"

అమ్మకు జబ్బు ఎక్కువయ్యింది. తుమ్మపూడి కబురెళ్లింది. అమ్మమ్మ సంజీవదేవ్‌కు అన్నం పెడుతూ కన్నీరు కార్చింది.

"ఎందుకు అమ్మమ్మా ఏడుస్తావు?" అంటే ఆమె జవాబు చెప్పలేదు. అమ్మ వున్న గదిలోకి తీసుకెళ్ళింది.

"వట్టి అల్లరివాడు. నేను పోయిన తరువాత ఎలా చూస్తారో" అన్నది అమ్మ.

"నేను ఇవ్వాళ అమ్మ దగ్గరే పడుకుంటాను" అని ఏడ్వసాగాడు సంజీవదేవ్.

"ఇవ్వాళ నా దగ్గర పడుకొంటే రేపటి నుంచి ఎవరి దగ్గర పడుకొంటావు కన్నా!" అని వెక్కి వెక్కి ఏడ్వ సాగింది అమ్మ. గదిలో వాళ్లంతా గొల్లున ఏడ్చారు.

మరోరోజు సాయంత్రానికి అమ్మను గొల్లుమనే ఏడుపుల మధ్య గదిలో నుంచి తీసుకు వచ్చి తూర్పు అరుగు మీద పడుకోబెట్టారు.

ఊళ్లోవాళ్లంతా వచ్చి మరణించిన అమ్మను, జీవితం మారాకు తొడుగుతున్న దశలో వున్న సంజీవదేవ్‌ను చూచి కన్నీరు కార్చసాగారు.

చచ్చిపోవటంలోని నిగూఢ మార్మికత అప్పుడు సంజీవదేవ్‌కు అర్థంకాలేదు. జీవితం ఎంత గొప్పదో మరణం అంత దొడ్డదేనని పెద్దయిన తరువాతనే అనుభవంలోకి వచ్చింది.

అమ్మ చనిపోతే అందరూ దుఃఖిస్తున్నారు. అయినా సంజీవదేవ్‌కు ఏడుపు రాలేదు. ఎవరన్నా ఏడుస్తుంటే ఈయనకు ఏడ్పు వచ్చేది కాదు. ఎవ్వరూ ఏడ్వనపుడే ఈయన ఏడ్వగలిగేవాడు. ఈయనలో చిన్ననాడే ప్రవేశించిన

End of Preview.

Rest of the book can be read @

http://kinige.com/kbook.php?id=2370

* * *